

EB Psychosocial guidelines 2019

Naam Petra de Graaf-Mauritz

Functie Orthopedagoog EB-team

Centrum voor Blaarziekten UMCG

UMCG

European
Reference
Networks

Doel van de Psychosocial Clinical Practice Guidelines

- Het bieden van advies ten aanzien van psychosociale zorg aan mensen met EB, hun families en professionals
- Review van wetenschappelijke literatuur psychosociale zorg
- Behoeftte aan toekomstig onderzoek in kaart brengen
- Bruikbaar voor mensen met EB, families, professionals, onderwijzers, stakeholders, werkgevers en politici
- Betreft patiënten van alle leeftijden en alle typen EB

Panel

- ▶ Kate Martin
- ▶ Sam Geuens
- ▶ Judith K Asche
- ▶ Rebecca Bodan
- ▶ Fiona Browne
- ▶ Annette Downe
- ▶ Nora Garcia Garcia
- ▶ Petra de Graaf-Mauritz
- ▶ Gemma Jaega
- ▶ Bronagh Kennedy
- ▶ Florencia Pérez Matta
- ▶ Kristina Soon
- ▶ Vlasta Zmazek
- ▶ Kattya Mavre-Chilton

Mensen met EB

Familie van
mensen met EB

Professionals

Methodoloog

The world's leading EB patient advocacy and support network

Methodologie

Zoektermen (Engels, Spaans, Frans, Nederlands/Vlaams)

Databases (12)

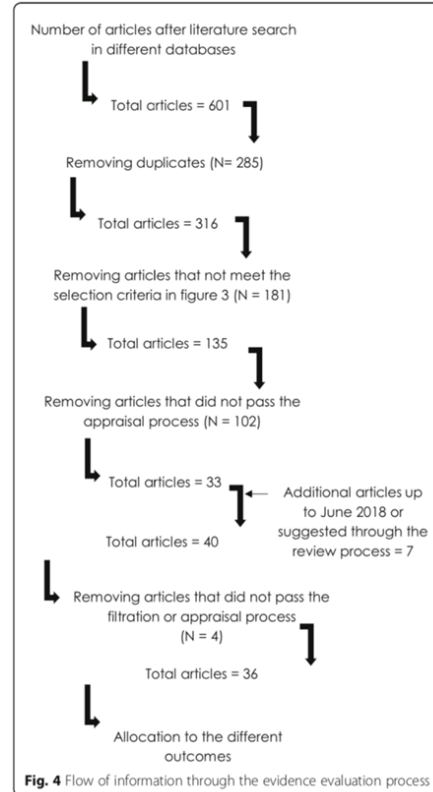
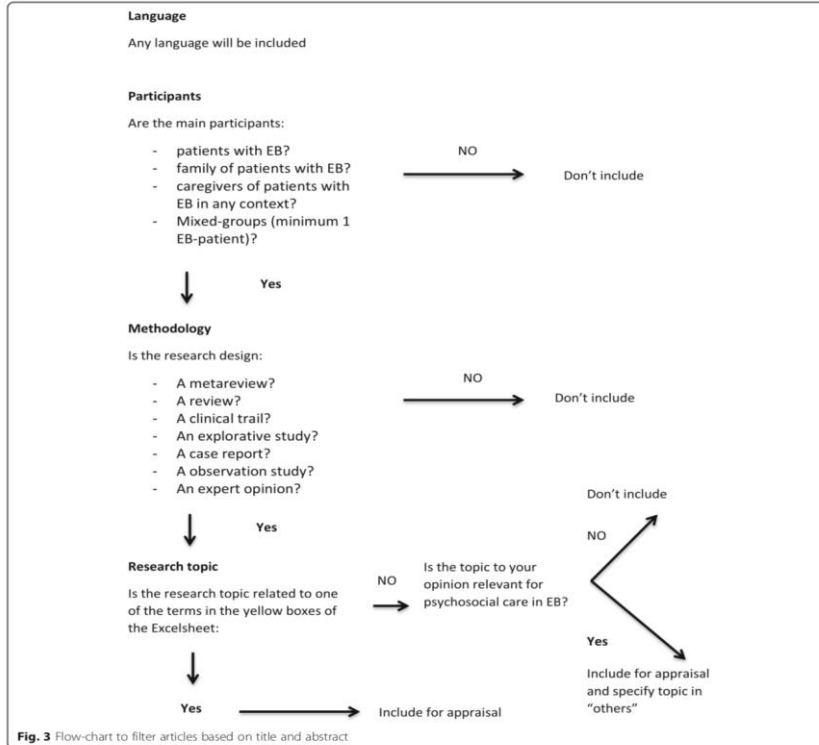
Criteria

‘epidermolysis bullosa’ AND:
‘Psychological’
‘Psychologist’
‘Psychotherapist’
‘Psycho*’
Counselling’
‘Counsellor’
‘Psychosocial’
‘Social support’
‘Social worker’
‘Community support

Medline, Embase Emtree,
PsychInfo, CINHAI, Scopus,
Dialnet, Google academic, British
Nursing Index, HMIC, AMED,
Health business elite, NICE

- Elk type onderzoek
- Vanaf 1970
- Elke taal
- Deelnemers hebben EB/familie/professionals
- Zoektermen in titel of abstract

Screening papers

Kritische beoordeling

- Elke paper beoordeeld door 2 panel leden
- Critical Appraisal Skills Programme (CASP 2017) kwaliteitsbeoordelingskader (Caldwell 2005)
- Het scoren van niveau van kwaliteit en de mate waarin bias voorkomt
- Papers beoordeeld aan de hand van SIGN(2008)
- Aanbevelingen na overeenstemming binnen het panel

Resultaten

- 316 papers gescreend , daarna 33 papers beoordeeld
- Papers verdeeld in 6 uitkomsten: QOL , coping, familie, pijn, welbevinden, professionele zorg
- Tekort aan interventie-onderzoek

Personen met EB

** QOL: Toegang tot multi disciplinaire ondersteuning

Pijn: aandacht voor behandeling pijn, impact daarvan op leven

Welzijn: steun peers, lichaamsbeeld, steun bij transities

* Coping: zelfmanagement EB, sociale participatie, communicatieve vaardigheden

* Family: steun van netwerk (verwijzing bij diagnose DEBRA)

* Professionals: houding gericht op samenwerking

* best practiced guideline according panel

Families

QOL: aandacht en monitoring psychosociale situatie

Welzijn: ondersteuning bij omgaan met EB, sociale ondersteuning, Informatie over EB

** Familie: risico op breakdown, steun voor familie en ouders als een geheel

Coping: ondersteuning bij respijtzorg en tijd voor elkaar als familie

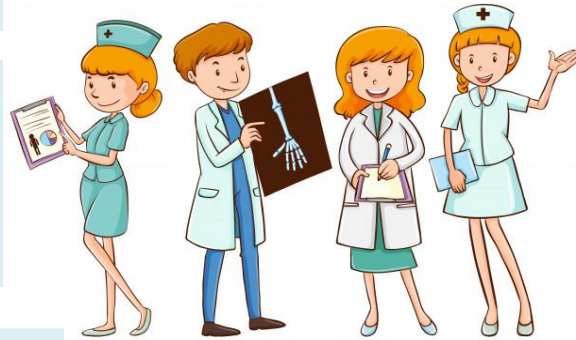
Pijn: psychosociale ondersteuning voor emotionele pijn door zorgtaak

Professionals: beschikbaarheid 'experts' om familie te helpen trainen en ondersteunen

Professionals betrokken bij EB

Familie: faciliteer in ondersteunend netwerk

QOL: coordineer de zorg en maak psychosociale zorg voor de hele familie mogelijk, indien nodig

Professionals: training om psychosociale behoeften te signaleren, vermijd isolatie, deel belastbaarheid, herken grenzen bij jezelf.

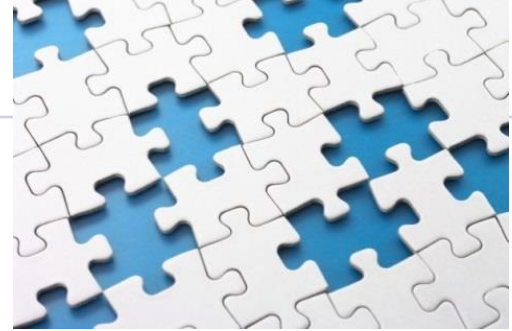
Pijnmanagement:
Prioriteit, zowel fysiek als psychisch

Welzijn: promoot bekendheid EB & onderwijs in EB (fysieke, emotionele sociale uitdagingen) aan bv. leraren, peers, werkgevers; help hierin het verschil te maken!

Coping: relatie met patiënt en familie gericht op samenwerking

Lacunes in de literatuur

- EB Simplex en EB tijdens adolescentie
- Behoeften en ondersteuning van brusjes en vaders
- De ontwikkeling en validering van psychosociale interventies
Wat helpt & wanneer zijn algemene interventies bruikbaar bij EB?
Hoe meten we het best kwaliteit van leven/welzijn bij EB?
Welke manieren van toegang tot professionele hulp werken goed?
- Ondersteuning en evaluatie van welzijn van professionals

Publicatie

Martin *et al.* *Orphanet Journal of Rare Diseases* (2019) 14:133
<https://doi.org/10.1186/s13023-019-1086-5>

Orphanet Journal of
Rare Diseases

Psychosocial

REVIEW

Open Access

Psychosocial recommendations for the care of children and adults with epidermolysis bullosa and their family: evidence based guidelines

3

K. Martin^{1*†}, S. Geuens^{2†}, J. K. Asche³, R. Bodan⁴, F. Browne⁵, A. Downe⁶, N. García García⁷, G. Jaega⁸, B. Kennedy⁵, P. J. Mauritz⁹, F. Pérez¹⁰, K. Soon¹¹, V. Zmazek¹² and K. M. Mayre-Chilton^{6,13}

AGREE II

7/5

Wonderverzorging van kinderen met EB als bron van stress

PHD-student: drs. Petra de Graaf-Mauritz

Promotoren: prof. dr. Mariët Hagedoorn
dr. Marieke Bolling

Deel I: Kwalitatief onderzoek

Onderzoeksvraag

Hoe wordt door ouders en kinderen wondverzorging ervaren en wat wordt als helpend gezien?

Opzet

Semi gestructureerde interviews met 7 volwassen personen met EB en 6 ouders van volwassen personen met EB

Criteria

- Personen met EB > 25 jaar en ouders van volwassen personen met EB > 25 jaar, alle types EB
- Nederlandse taal sprekend
- Ouder die het meest frequent de wondverzorging heeft uitgevoerd (allen moeders)

Deel I: Kwalitatief onderzoek

“Ik was zo bang dat ik dacht: “Oh, het verband gaat eraf”” En ik begon vooraf al te huilen omdat ik wist dat het pijn zou doen” (Patiënt)

Impact wondverzorging fysiek, psychisch als ook op dagelijks leven/routine

- Fysiek impact wisselde bij patienten, (pijn/jeuk) afhankelijk van type EB, ouders maakten weinig melding van fysieke impact voor henzelf
- Alle patienten, ongeacht type, benoemden angst bij wondverzorging
- Ouders lieten een breed scala aan negatieve emoties zien, wondverzorging ook gepaard met positieve emoties bij ouders en kinderen
- Dagelijkse impact op routine aanwezig, maar afhankelijk van type EB

Deel I: Kwalitatief onderzoek

“Elke avond vroeg ik mijn moeder om de jeuk weg te doen. En ze zei altijd: "Dan doen we alle jeuk in een potje" Dat deden we. En dat hielp ook. Als je erin gelooft, helpt het”

Coping strategieën

- het overdragen van wondverzorging aan anderen (indien noodzakelijk, toch moeilijk voor ouders) *“Je vind toch dat jij als ouder het het beste kunt”*
- het reguleren van emoties (onderdrukken tijdens wondverzorging)
- gezamenlijke (dyadische) strategieën: afleiding, bemoediging, samenwerking en rituelen
- **Conclusie:** (dyadische) coping strategieën breder onderzoeken

Deel I: Kwalitatief onderzoek

Publicatie

Mauritz, P., Jonkman, M. F., Visser, S. S., Finkenauer, C., Duipmans, J. C., & Hagedoorn, M. (2019).

Impact of Painful Wound Care in Epidermolysis Bullosa During Childhood: An Interview Study with Adult Patients and Parents. *Acta Dermato-Venereologica*, 99(9), 783–788. <https://doi.org/10.2340/00015555-3179>

Epidermolysis Bullosa Wondzorglijst I

Epidermolysis Bullosa Wondzorglijst I (In te vullen door kinderen en adolescenten van 8-25 jaar)

Het doel van deze vragenlijst is om te kijken hoe de wondverzorging de afgelopen 3 maanden (emotioneel en lichamelijk) voor jou is geweest.

1. Type EB:

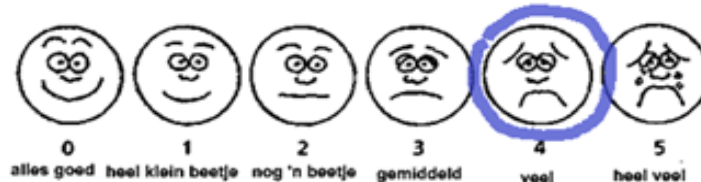
Naam:

Geslacht:

Leeftijd:

In deze vragenlijst mag je een paar vragen beantwoorden aan de hand van gezichten. **Dit is een voorbeeld:**

Hoeveel pijn heb je voordat de wondverzorging begint? **Omcirkel een van de gezichtjes**

Deel II: Kwantitatief onderzoek

Onderzoeksvragen

- Wat is kwaliteit van leven van het kind met EB en zijn ouders?
- Hoe gaan beiden met de ziekte om?
- Hoe beïnvloeden zij elkaar?
- **Opzet**
Vragenlijsten voor kinderen en ouders met betrekking tot kwaliteit van leven, omgaan met EB en wondverzorging, (PedsQL, TAAQOL, CODI, Wondzorglijst).

Deel II: Kwantitatief onderzoek

Criteria

- Personen met EBS, JEB, RDEB, DDEB, Kindler Syndrom <25 jaar, Nederlandse taal beheersend, geregistreerd in UMCG,
- Ouder(s) van kinderen met EBS, JEB, RDEB, DDEB en Kindler Syndrom <25 jaar die geregistreerd zijn in UMCG, Nederlandse taal beheersend, die wondverzorging meest frequent doet,
- 124 ouder-kind paren benaderd, deelname van 55 kinderen (28 jongens en 27 meisjes) en 48 ouders (39 moeders en 9 vaders)
- Vragenlijsten zijn in online beveiligde omgeving van KLIK eenmalig ingevuld
- Kinder <8 jaar, ouders vullen vragenlijsten in, Kinderen 8 jaar en ouder vullen zelf in

Deel II: Kwantitatief onderzoek

Vragenlijsten

- Pediatric Quality of Life (Pedsql): Vragen met betrekking tot kwaliteit van leven van kinderen ten aanzien van fysiek, sociaal, emotioneel en schoolfunctioneren
- Codi: Vragen met betrekking tot omgaan met een chronisch ziekte bij kinderen, geclusterd ten aanzien van 'acceptance', 'avoidance', 'cognitive palliative', 'distance', 'emotional reaction', 'wishful thinking'.
- Codi Ouders: Aangepaste vragenlijst voor ouders van chronisch zieke kinderen met dezelfde clustering als bovenstaand
- Questionnaire for Adult's Health related Quality of Life (TAAQOL): vragenlijst voor volwassenen ten aanzien van hun welzijn op 12 deelgebieden
- Wondzorglijst voor kinderen en wondzorglijst voor volwassenen

Deel II Kwantitatief onderzoek, highlights

- Kwaliteit van leven van kinderen met EB en hun ouders is over het algemeen lager dan gezonde kinderen of gezonde volwassenen
- Kinderen en ouders laten zien dat zij het meest 'acceptance' en 'wishful thinking' hanteren als strategie
- Kinderen en ouders die relatief meer 'emotional reaction' hanteren, laten een lagere kwaliteit van leven zien ten aanzien van fysiek, psychisch en sociaal functioneren
- Bij kinderen die relatief meer 'acceptance', 'distance' en minder 'wishful thinking' hanteren als strategie, lijkt dit samen te gaan met een beter school functioneren
- Hoewel ouders een hoge mate van 'acceptance' laten zien, is er geen duidelijk verband met hun kwaliteit van leven

Deel II Kwantitatief onderzoek, highlights

- Het emotioneel functioneren van het kind (QoL) hangt samen met depressieve emoties bij ouders (QoL), bij fysiek functioneren van kinderen is er geen samenhang gevonden
- Meer gebruik van 'cognitive palliative' en 'avoidance' bij kinderen hangt samen met meer gebruik hiervan bij ouders, wat de suggestie opwekt dat zij elkaar hierin wederzijds beïnvloeden
- Het gebruik van 'cognitive palliative' bij ouders lijkt samen te hangen met een lager kwaliteit van leven van kinderen ten aanzien van sociaal en emotioneel functioneren

Dicussie

- Er zijn grote verschillen in EB subtypes waardoor het moeilijk is om resultaten te generaliseren
- De sample is (te) klein om statistisch gezien harde uitspraken te doen
- Studie is eenmalig gedaan, verhindert het leggen van causale verbanden
- Biedt desondanks inzicht in de relatie tussen kinderen met EB en hun ouders

Publicatie en brochure wondzorg

Artikel zal komende maand ingediend worden om gepubliceerd te worden

Brochure wondzorg in de maak naar aanleiding van deel 2 kwantitatief onderzoek op verzoek van funding partner Eleven Flowers

Deze brochure zal geïllustreerd worden aan de hand van foto's gemaakt door Liesbeth Parlevliet.

Foto's illustratie brochure wondzorg

www.rawfamiliefotografie.nl

Deel III: Casestudy analyse wondzorglijst

Methode

2 ouder-kind paren vullen de Wondzorglijst **4** keer in via volgend stappenplan:

Beginsituatie wondverzorging beschrijven middels intake gesprek

Vragenlijst opsturen en laten invullen

Uitkomst per ingevulde vragenlijst bespreken aan de hand van telefonisch gesprek

Evaluatie na een jaar

Resultaten

Conclusie relevantie wondzorglijst beschrijven voor patiënten en behandelaars vanuit uitkomsten wondzorglijsten en ervaringen van participanten

Vragen

p.j.de.graaf@umcg.nl
Telnr. 06-50744553